

KISKUNHALAS 2030

KISKUNHALAS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2019. JÚNIUS

Tartalom

Bevezető.....	3
A „Halas Hatalmas!” című program értékelése.....	4
Városfejlesztési helyzetkép.....	8
A fókuszcsoportos felmérés eredményei.....	12
„KISKUNHALAS 2030” PROGRAM.....	14
Jövőkép	14
A program intézkedései.....	17
A FENNTARTHATÓ TURIZMUS: FÜRDŐ - CSIPKE - LOVASOK.....	18
M9 - VASÚT - KÖZLEKEDÉS - LOGISZTIKA.....	21
VÁROSKÉP - STREET ART - HELYI ÉRTÉKEK.....	23
ÜZLETI KÖRNYEZET - IPARI PARK.....	25
BIZTONSÁG.....	26
KISKUNHALAS OKOS VÁROS	29

Bevezető

Minden terv és tervezés alapeleme az értékelés és a folytatásról való gondolkodás: a megvalósult eredmények fenntartása, a megvalósítás alatt lévő tervek folytatása, az esetlegesen el nem ért célokhoz vezető út újragondolása, korrekciója. A folytatás záloga egy város életében a folytonosság.

A 2014-es választási program, majd az abból formálódó gazdasági program elemeit értékelni kell, abból a szempontból, hogy megvalósításuk melyik fázisban van: a megvalósított eredmények fenntartásáról, kibővítéséről gondoskodni kell, a folyamatban lévő programokat sikeresen le kell zárni és a meg nem valósult célokhoz új utakat kell keresni, új erőforrásokat kell megmozgatni.

A városvezetés az elmúlt pár évben jelentős beruházásokat indított el és valósított meg uniós és hazai támogatási források segítségével, melyek összehangolt fenntartása, működtetése és az ezekre épülő további fejlesztések megvalósítása új terveket, átgondolt jövőképet és a városüzemeltetés jelenlegi szervezeti keretének e változásokhoz és fejlődéshez való illesztését igényli.

Tervből is megárt azonban a sok, főleg, ha csak terv marad. El kell kerülni a megfoghatatlan, nem számon kérhető ígéreteket, az általános célokat, melyek nem tartalmaznak semmilyen konkrétumot. A városvezetés számára - az egyes szakterületek jártas szakemberek bevonásával - a város meghatározó gazdasági és társadalmi szereplőinek bevonásával és a lakossági igények, vélemények felmérésével olyan gyakorlati útmutatást tartalmazó, egyedi, kreatív és újító szemléletű, szakértői igénnyel elkészített dokumentumra van most szükség, melyből hosszú távú, de konkrét intézkedéseket és ütemtervet tartalmazó, reálisan megvalósítható gazdasági program készíthető.

„KISKUNHALAS 2030” elnevezésű terv, az elkövetkező 10 évet felölelve, ennek a szellemében készült el. Indulópontja pedig a korábbi, „Halas Hatalmas!” elnevezésű terv értékelése és az eddigi fejlesztések összefoglalása.

A „Halas Hatalmas!” című program értékelése

A „Halas Hatalmas!” nevet viselő választási program 2014 nyarán készült és a választási sikert követően 2014 őszétől a Fülöp Róbert vezette kiskunhalasi önkormányzat működését nagyban meghatározó sorvezetővé vált. A dokumentumban foglaltak jelentősen meghatározták Kiskunhalas elmúlt öt esztendejét.

A politikai program hat pontjában és számos alpontjában fogalmazódtak meg a város előtt álló legnagyobb kihívások. E fejezet célja a választási ígéretek teljesülésének vizsgálata.

Az első fejezete a „Helyi gazdaságfejlesztés” területén, a munkahelyteremtésre, vállalkozásfejlesztésre, a város- és adópolitikára, valamint az önkormányzati igazgatás témakörére koncentrálnak.

A városvezetés jelentős eredményeket tud felmutatni a munkahelyteremtés, a munkanélküliség csökkentésének területén. A városba települt büntetés-végrehajtási intézet és több kisebb foglalkoztató jelentősen csökkentette a munkanélküliséget. Két jelentős ipari parki fejlesztés indul hamarosan a városban. Az első a meglévő ipari park fejlesztését célozza, a másik a Szegedi úton valósul meg. A város helyi foglalkoztatási együttműködésben (foglalkoztatási paktumban) részvétele, valamint az ipari park és az iparterület fejlesztése további munkahelyteremtő beruházásokat vonz a városba. Kijelenthető hogy több területen munkaerőhiány van a városban. Ez magyarázat arra is, hogy a megfogalmazott vállalkozáskereső helyi pályázatokkal még adós maradt a város vezetése.

A helyi adók vonatkozásában jelentős változás, hogy csökkent a helyi iparüzési adó mértéke. Az önkormányzat hivatali környezetét vizsgálva elmondható, hogy az ügyfélbarátság tekintetében jelentős változások történtek, amely a modern közigazgatás egyik alappillére. Új bizottsági struktúra valósult meg az önkormányzatnál, újragondolták a városi elismerések rendszerét, félúton van egy a választási programban jelzett helyi termékeket segítő halasi védjegy megalkotása is.

A másodikként rangsorolt „Infrastruktúra és környezetvédelem” témakörben a közlekedési infrastruktúra egyes elemeinek a fejlesztése, a városüzemeltetés javítása, a városiak lakókörnyezetének fejlesztése, a városrehabilitáció kapott helyet.

A kiskunhalasi közlekedési infrastruktúra fejlődőben van. Az elmúlt 5 évben összesen több, mint 8 km gyűjtőút és lakossági út került felújításra, valamint forgalmi rend felülvizsgálatokon van túl a városüzemeltetésért felelős csapat. Gyökeresen megváltozott az az előzőekben sokat bírált parkolási rend, amelyet a kiskunhalasiak örömmel fogadtak. Az új rendszer jó és életképes. Elindult a városi buszpályaudvar felújításának tervezése is. Új járdák épültek az elmúlt fél évtizedben és több felújítást is elvégeztek a helyi szakemberek.

A választási program kitért az évtizedek óta megoldatlan csapadékvíz problémák kezelésére. 2018 nyarán a képviselő-testület határozatot fogadott el a kérdésben. A Felsőváros

csapadékvizeinek Sóstóba történő csatornázásával a tó vízgazdálkodása is jelentősen javulhat. A város területén átmenő Budapest-Belgrád vasútvonal fejlesztése Kiskunhalas jövője szempontjából meghatározó. A remények szerint a megújuló vasúti fővonal egyik logisztikai központja Kiskunhalason létesül majd. A vasútfejlesztés minden előnyét igyekszik kihasználni a városvezetés, ez feladatot adhat a következő önkormányzati ciklus szereplőinek számára is. A kerékpáros közlekedés fejlesztése kapcsán belterületi kerékpárutak építése történik majd meg hamarosan a TOP forrásainak terhére, de talán a legjelentősebb vállalások a Kiskunhalas-Kisszállási körforgalom, valamint a Kiskunhalas-Kunfehértó-Jánoshalma-Mélykút közötti kerékpárutak terveinek elkészíttetése voltak. Mindkét hálózati elem a város elérhetőségét nagyban segíteni fogja. A jövő évek feladata a szükséges források előteremtése.

Az infrastrukturális elemek között a választási programban is megfogalmazódott, hogy a város nem nélkülözheti a kiegyensúlyozott vízellátást. Kiskunhalas is részese volt a Duna-Tisza közti települések ivóvízminőség javító programjának, ma Kiskunhalas polgárai egészséges ivóvízhez juthatnak hozzá, valamint lezárult a város teljes belterületének csatornázása is. A zöldterületek felülvizsgálata is az 5 évvel ezelőtti ígéretek között szerepelt. Ennek keretében sikerült jóváhagyni egy városi faleváltási tervet, amely 15 esztendőre előre tervezi meg a városi zöldterületek megújítását. Emellett elindult a Csetényi park zöldterületeinek megújítása, városhoz méltó rendezése.

A „Halas Hatalmas” c. politikai program harmadik területe „Biztonság” címet kapta. E területen elsődlegesen a közbiztonság, a szociális biztonság, az otthonteremtés, a helyi cigány kisebbség problémái és a környezetszennyezés elleni fellépés kapott helyet.

Kiskunhalas közbiztonságának javítása érdekében a választási program térfigyelő kamerarendszer kiépítését ígérte. Ma 178 kamera üzemel a városban. A városvezetés az ígéretnek megfelelően megerősítette a mezőéri jelenlétet a város külterületén, megkezdte működését a településen a tanyagondnoki szolgálat is. Az ígéretek között megfogalmazódott kiskunhalasi cigány kisebbséggel kapcsolatos problémák megoldására tett komplex intézkedéscsomag megvalósítása. A város felzárkóztatási mintaprogramja országos ismertségre tett szert. Az eredmények között fontos szólni arról, hogy a város szükséglakásokat számolt fel, emberibb életkörülményekhez segítve az addig ott lakókat. Városi egészségvédelmi terv készült, megerősítették a szociális gondozói hálózatot is.

Az otthonteremtés és a szociális bérlakás programmal kapcsolatos ígéretek területén van teendő a következő önkormányzati ciklusra is. Ugyanakkor azt is fontos hangsúlyozni, hogy a Magyarország Kormánya által meghirdetett családi otthonteremtési programhoz kapcsolódóan a város vezetése meghirdette a CSOK+ programot, továbbá iskolakezdési és életkezdési támogatás is bevezetésre került.

A negyedik pont az „Oktatás, ifjúság, sport és civil ügyek. A téma kimeríthetetlen és az eddig elért eredmények mellett teendők vannak a jövőre nézve is. A város tulajdonát képező oktatási intézmények szinte mindegyikében folyt valamilyen jellegű felújítási munka. A város

együttműködik a tankerülettel és a szakképzési centrummal, aminek eredményeképpen a kiskunhalasi oktatási intézmények korszerűbbek és modernebbek lettek az elmúlt 5 esztendőben.

A civil szervezetek segítése fontos alpontja volt a választási programnak. A városvezetés rendszeres kapcsolatot tart fenn a település civil szervezeteivel, megjelenéseikhez helyszínt biztosít, minden évben tájékoztató napot rendez a számukra. A kiskunhalasi civilek működését egy ezzel foglalkozó szakember segíti a Halasi Média és Kultúra NKft. szervezeti keretei között.

A sportélet támogatása terén is rengeteg feladat hárul az önkormányzatra. A városvezetés a ciklus második évében sportkonceptiót alkotott meg a 2015-2020 közötti időszakra. A Bundzsák sportközpont fejlesztései, a hamarosan elkészülő birkózócsarnok, a Bibó gimnázium, a Dékáni sportszarnok, az ovi foci pályák és a Bernáth kollégium fejlesztései mind a választási ígérek betartását jelzik. További törekvés az intézményfejlesztések mellett a tömegsportok és szabadidős mozgáskultúra feltételeinek kibővítése, egy városi futókör építése, valamint egy kiemelten a vizes sportok tekintetében a TAO források nyújtotta lehetőségek minél teljesebb kiaknázása.

A választási program ötödik pontja az „Egészség, szabadidő” tématerületre koncentrál. Megfogalmazódik benne a turizmus, gyógyfürdőfejlesztés, az egészségügyi ellátás javítása és a rekreáció területe.

A kiskunhalasi Csipke Gyógyfürdő fejlesztése kapcsán jelentős eredményekről lehet beszámolni. A városvezetés elkészítette a fürdő fejlesztési koncepcióját, amelynek megvalósítása a Kormány támogatásával elkezdődhetett. Kormányhatározat értelmében a fürdő engedélyes tervdokumentációjának elkészítésére és egy termálkút fúrására a város támogatást nyert. A város turisztikai infrastruktúrája a TOP program forrásainak felhasználásával újulhat meg. Összesen hét beruházás indult el. Kiskunhalas gyógyhely minősítést szerzett, amelyhez GINOP programból forrásokat nyert el. Ennek keretében kezdődhetett meg a fürdő környezetének fejlesztése is.

A vége felé közeledő önkormányzati ciklusban tovább folytatódott a városi kórház fejlesztése. A kórház és a város vezetése egyetért abban, hogy a gyógyfürdő fejlesztését össze kell hangolni a kórház által kínált gyógyszolgáltatásokkal.

A választási program hatodik pontja a „Kultúra” területén tervezett lépéseket szedte csokorba. A Halasi Csipke, a múzeumi ügyek, egyházi együttműködések és a nemzetközi kapcsolatok területén jelentős eredményeket tud felmutatni a jelenlegi városvezetés.

Helyet kapott a városban a Bay-gyűjtemény, amelynek a város egy új, nagyon színvonalas múzeumi szárnyat építtetett. Vége felé közeledik a Halasi Csipke otthonának megújítása, a Városháza tornyának látogathatóvá tétele, a Sáfrik-féle szélmalom megígért felújítása, amelyet további fejlesztések követnek majd.

A nemzetközi kapcsolatok kiemelkedő területe a város és a Vajdaság egyes részei közötti kapcsolatok erősítése. Kiskunhalas ebben a ciklusban kötött testvértelepülési szerződést Szabadkával, sikeres pályázati együttműködések bonyolít ottani partnereivel.

A városvezetés célul tűzte ki a választási programban az egyházi kapcsolatok erősítését. Az eddig befektetett munka mellett jelentős feladatok vannak még a programban jelzett teendők közül a városmarketing területén. A városvezetés a programjában célul tűzte ki a városnap rendezvények megújítását is.

Összességében elmondható, hogy a „Halas Hatalmas!” elnevezésű politikai program a 2014-ben megválasztott városvezetés számára zsinórmértékül szolgált. A program jelentős részét sikerült megvalósítani, illetve sikerült elindítani a megvalósítás érdekében azokat a folyamatokat, amelyek a következő önkormányzati ciklusban tevékenykedő városvezető és a képviselő-testület számára jelentős munkát ad majd. A meg nem kezdett, el nem indított fejlesztések, programok egy részét az idő felülírta, más részüknek a megvalósításához nem maradt elég idő és feltétel.

Kiskunhalas 2014-óta eltelt öt éve kapcsán nem lehet elvitatni a városvezetés eredményeit. Olyan területeken mertek és tudtak eredményesek lenni, amelyekkel a korábbi önkormányzatok adósak maradtak. Ide sorolható mindenképpen a Csipke Gyógyfürdő megkezdett fejlesztése, amely hamarosan a turizmus országos térképére helyezi majd Kiskunhalast.

Városfejlesztési helyzetkép

Kiskunhalas Város Önkormányzata és a 100%-os tulajdonában lévő Halasi Média és Kultúra Kft. számos projektet valósított, illetve valósít meg a 2014-2020-as uniós ciklusban, nem csak a kimondottan önkormányzatoknak szóló Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP), hanem más ágazati programok keretében is. A projektek a város számára fontos fejlesztési irányokat jól tükrözik.

A legmarkánsabb ezek közül egyértelműen a **turizmus**. Ez az ágazat és annak **fenntartható fejlesztése hosszú évekig meghatározza a városfejlesztés irányát**.

Szintén **hangsúlyos irányvonalként körvonalazódik a helyi gazdaság fejlesztése: az ipari területek bővítése, az ipari park fejlesztése**, mellyel a város a helyi és betelepülő vállalkozások számára kíván vonzóbb üzleti környezetet teremteni. A tervezett beruházásokat befektetés-ösztönzési tevékenység, klaszter- és vállalkozásmenedzsment szolgáltatás nyújtása támogatja, valamint a beruházások foglalkoztatási hatásainak maximalizálása érdekében a megyei foglalkoztatási paktummal és a Kiskunhalasi, Bácsalmási és Jánoshalmi járások foglalkoztatási paktumaival történő együttműködés is biztosított.

Több projektet valósított és valósít meg a város **a társadalmi felzárkóztatás és területi különbségek csökkentése érdekében**. A TOP keretében önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások korszerűsítése és közterületi fejlesztések valósulnak meg integráltan, a szegregátum lakosságának életvitelét, életlehetőségeit javító programokkal összefűzve. Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) keretében támogatott programok sajátossága, hogy a humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben, a járás többi településével közösen történik.

Elnyert uniós támogatásokból megvalósuló fejlesztések összefoglaló táblázata:

Felhívás	Projekt címe	Megítelt támogatás (Ft)	Státusz
GINOP-7.1.3-15 - Gyógyhelyek komplex turisztikai fejlesztése	A kiskunhalasi Halasthermál Gyógyhely komplex turisztikai fejlesztése	876 510 464	Megvalósítás folyamatban
TOP-1.2.1-15-BK1 - Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	A Thorma János Múzeum bővítése	369 960 982	Befejezett
TOP-1.2.1-16-BK1 - Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	A Csipkeház látogatóbarát fejlesztése	72 800 000	Megvalósítás folyamatban
TOP-1.2.1-15-BK1 - Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	A kiskunhalasi városháza tornyának kilátó céljára történő hasznosítása	99 847 537	Megvalósítás folyamatban
TOP-1.2.1-16-BK1 - Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	Sáfrik-féle szélmalom felújítása, kiállító- és alkotóház kialakítása	110 500 000	Megvalósítás folyamatban

Felhívás	Projekt címe	Megítelt támogatás (Ft)	Státusz
TOP-1.2.1-16-BK1 - Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	Halasi Tánchagyományok Házának kialakítása	117 700 000	Megvalósítás folyamatban
TOP-1.2.1-16-BK1 - Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	Kiskunhalas - Sóstó turisztikai fejlesztése	81 000 000	Megvalósítás folyamatban
TOP-1.1.1-15-BK1 - Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	Ipari park fejlesztése Kiskunhalason	300 000 000	Megvalósítás folyamatban
TOP-1.1.1-16-BK1 - Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	Új iparterület kialakítása Kiskunhalason	381 000 000	Megvalósítás folyamatban
TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	Szegregált városrészek felújítása Kiskunhalason	499 999 163	Megvalósítás folyamatban
TOP-5.2.1-15-BK1 - A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	Együtt egymásért Kiskunhalason	149 999 749	Megvalósítás folyamatban
EFOP-1.5.3-16 - Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben - kedvezményezett térségek	Humán szolgáltatások fejlesztése a kiskunhalasi járásban - Esélyteremtés a humán szolgáltatásokban	483 280 308	Megvalósítás folyamatban
EFOP-3.9.2-16 - Humán kapacitások fejlesztése térségi szemléletben - kedvezményezett térségek	Humán kapacitások fejlesztése a kiskunhalasi járásban	500 000 000	Megvalósítás folyamatban
EFOP-4.1.7-16 - A közösségi művelődési intézmény- és szervezetrendszer tanulást segítő infrastrukturális fejlesztései	Végh-kúria felújítása az egész életen át tartó tanulás támogatására	19 693 820	Befejezett
EFOP-3.7.3-16 - Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása	Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása Kiskunhalason	39 364 367	Megvalósítás folyamatban
TOP-3.2.1-16-BK1 - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Önkormányzati intézmények energetikai felújítása	419 398 995	Megvalósítás folyamatban
TOP-3.2.1-16-BK1 - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Kiskunhalasi Idősek Otthona energetikai felújítása	80 639 627	Megvalósítás folyamatban
TOP-2.1.3-15-BK1 - Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	Felsőváros belvízkárok megelőzése, a csapadékvíz záportározóban történő elhelyezésével	200 000 000	Megvalósítás folyamatban
TOP-7.1.1-16 - Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösség-szervezés a városi helyi közösségi fejlesztési stratégiához kapcsolódva	Éld Bele Halas Helyi Közösség	50 000 000	Megvalósítás folyamatban
VP6-7.2.1-7.4.1.1-16 - A vidéki térségek kisméretű	Tó utcai cigány közösségi ház energetikai korszerűsítése	15 833 322	Befejezett

Felhívás	Projekt címe	Megítelt támogatás (Ft)	Státusz
infrastruktúrájának és alapvető szolgáltatásainak fejlesztésére			
VP6-7.2.1-7.4.1.2-16 - A vidéki térségek kisméretű infrastruktúrájának és alapvető szolgáltatásainak fejlesztésére Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapotjavításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése	Külterületi helyi közutak fejlesztése és kezelésükhöz szükséges eszközök beszerzése Kiskunhalas-Harkakötöny konzorciuma által	98 947 349	Megvalósítás folyamatban
VP6-7.2.1.4-17 - A kisméretű infrastruktúra valamennyi típusának létrehozása, fejlesztése vagy bővítése terén megvalósuló beruházások támogatása, beleértve a megújuló energiával és az energiamegtakarítással kapcsolatos beruházásokat is	Külterületi lakosság életminőségének javítása Kiskunhalason 2.	39 794 780	Megvalósítás folyamatban
KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16 - Csatlakoztatási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztéséhez	Kiskunhalas Város Önkormányzata ASP központhoz való csatlakozása	8 993 805	Megvalósítás folyamatban
TOP-3.1.1-16-BK1 - Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	Komplex közlekedésfejlesztési intézkedések Kiskunhalason	500 000 000	Megvalósítás folyamatban
TOP-1.4.1-16-BK1 - A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Kiskunhalasi Kertvárosi Óvoda építése	300 000 000	Megvalósítás folyamatban
A támogatásokból megvalósuló fejlesztések értéke összesen (Ft)		5 815 264 268	

A városvezetés elmúlt öt évi körütekintő intézkedéscsomagja, a bemutatott fejlesztések **pozitív társadalmi, gazdasági hatásai már a statisztikai adatokban is visszatükröződnek, mérhetőek, értékelhetőek.** Bár 2017-re Kiskunhalas népessége a 2000. évi lakosságszám 91%-ára csökkent, de ez a csökkenés arányaiban jóval kisebb, mint a teljes járás esetén (88,8%), és az üteme a 2010-es évekre lassult.

A lakónépesség kor szerinti megoszlása Kiskunhalason és a járásban is az országos átlaghoz hasonló, Kiskunhalason valamelyest kisebb mértékű elöregedés figyelhető meg, mint a térségében. A járás képzettségi mutatói elmaradnak ugyan az országos és megyei átlagtól, de **2011 és 2016 között 4%-kal emelkedett a középfokú végzettséggel, és 1,5%-kal a felsőfokú oklevéllel rendelkezők aránya a járás népességén belül.**

A nyilvántartott álláskeresők száma 2000 óta nem volt olyan alacsony, mint 2016-ban (861 fő) és 2017-ben (876 fő). A nyilvántartott álláskeresők 55%-a nő. A munkaerő-piaci helyzetet

jelentősen meghatározza az egyének képzettsége: 388 fő nyilvántartott álláskereső (44%) legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Jelentős a pályakezdők aránya (12,5%) és a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők aránya (54,5%)

2017. év végén Kiskunhalas közigazgatási határain belül 12.673 lakás volt, a járás lakásainak 63%-a. **A tárgyévben újonnan épített lakások száma a 2014. évi mélypont óta folyamatosan emelkedik, 2017-ben 29 lakás épült, míg a járás többi településén mindösszesen 4 db.** A kiskunhalasi lakások 88%-a van bekapcsolva a közüzemi ivóvízhálózatba, míg 78%-uk a közüzemi szennyvízhálózatba. Míg az előbbi szám megegyezik a megyei értékkel, az utóbbi messze meghaladja azt.

A városban 2017. év végén 5.270 regisztrált gazdasági szervezetet találunk, míg a járásban 8.466 db-ot. A működő vállalkozások közül a létszám tekintetében a mikrovállalkozások dominálnak: Kiskunhalas 1.982 működő vállalkozásának több mint fele (53%) egyéni vállalkozó, további 41%-ot pedig 1-9 fős vállalkozások tesznek ki. 86 db 50 főnél kisebb létszámú kisvállalkozás működik településen (4%), 17 db 250 főnél kisebb középvállalkozás (0,85%). 250 főnél nagyobb vállalkozás 1 db található Kiskunhalason.

A gazdasági szerkezet egyértelműen a szolgáltató ágazat túlsúlyát mutatja. A mezőgazdaság súlya Kiskunhalason a megye egészéhez viszonyítva alacsonyabb, a mezőgazdasági vállalkozások mindössze a működő gazdasági szervezetek 4,19%-át tették ki 2016-ban, A legjelentősebb gazdasági ágak a kiskunhalasi szekunder szektorban **az építőipar és a feldolgozóipar.** A szolgáltató vállalkozások aránya a városban 76,94% (az országosnál alacsonyabb, a megyeinél magasabb), közülük a legtöbb a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban tevékenykedik. **A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban tevékenykedő vállalkozások aránya viszont mind a megyei, mind az országos átlagtól elmarad, ennek javítása a turizmusfejlesztéssel valósítható meg.**

A fókuszcsoportos felmérés eredményei

A másodlagos adatelemzést kiegészítő primer kutatás - fókuszcsoportos interjúk és mentális térképek készítése - célja annak feltérképezése volt, hogy Kiskunhalas város jelenében és jövőjében kulcsfontosságú szerepet játszó csoportok (városvezetés, városi turizmusfejlesztésben érdekelt szakemberek és helyi vállalkozók) véleménye milyen fő prioritásokat jelöl meg a város társadalmi, környezeti és gazdasági fejlődésének irányát és fenntarthatóságát illetően.

A fókuszcsoportos interjúk készítése során a három megjelölt csoporttal került lefolytatásra egy-egy 90 perces interjú, kutató-moderátori vezetéssel.

Az interjúk elemzése során több közös irányvonal rajzolódott ki. Az egyik **a turizmus fejlesztése**, azon belül is elsősorban a fürdőfejlesztés, az aktív turizmus (lovas-, kerékpáros-, horgászturizmus), az egészségturizmus és a szálláshelyfejlesztés. Előremutató módon körvonalazódott az igény a települési szinten történő turizmus-szervezésre, akár turisztikai **marketing és arculatfejlesztés, akár TDM szervezet** formájában.

Hangsúlyosan jelentkezett az igény **a városi elérhetőségre, közlekedés javítására: az autópálya-csatlakozás, vasútfejlesztés és kerékpárút-fejlesztések** kerültek több csoportban is említésre.

Fontos kiemelnünk azt is, hogy az interjúk során számos olyan prioritás is megnevezésre került, melyek valamilyen szempontból **Kiskunhalas innovatív és fenntartható fejlesztését segíthetik elő, ilyen például az okos város koncepció kidolgozása és megvalósítása, az önkormányzat szerepvállalása a vállalkozások közti együttműködések erősítése érdekében, megújuló energiatermelés.**

A mentális térképek készítése során az előre kiválasztott kísérleti személyek azt a feladatot kapták, hogy vázolják föl emlékezetből a vizsgálat tárgyát képező területi egység, vagyis esetünkben Kiskunhalas város térképét, és jelöljék be, nevezzék meg azokat az objektumokat, melyeket fontosnak tartanak, melyek beavatkozást igényelnek.

A vizsgálat során **3 fő beavatkozási terület vált elkülöníthetővé**, melyek egyébként az interjúk során is megjelentek. **A turisztikai fejlesztések mellett, melyek földrajzilag leginkább a Csetényi park - strand - kórház területi egységre koncentráálódtak, kirajzolódott a Budapest-Belgrád tervezett vasútvonal (Alsóváros, Alsópusztá felé eső terület), és a Tabán városrész Dong-éri főcsatorna mentén lévő részén tapasztalható szegregációs folyamatok megállítása, a terület rehabilitációja.**

A fókuszcsoportos interjú eredményét szemléltető táblázat:

A csoport megnevezése	A megjelölt fejlesztések
<p>Városvezetés, önkormányzati felső vezetők, szakemberek</p>	<p>Vasútfejlesztés Autópályához csatlakozás Turizmus, kiemelten a fürdőfejlesztés TDM Turisztikai arculatfejlesztés Csetényi park Kemping Kerékpárutak fejlesztése Várostérség (kistérségi) kapcsolatok Okos város koncepció Sportélet Rendészeti és igazgatási hagyományok Szociális foglalkoztatás</p>
<p>Turisztikai szakemberek</p>	<p>Strandfelújítás, fürdő fejlesztés Egészségturizmus Kórház-fürdő komplex szolgáltatások rendszere Aktív turizmus, horgászturizmus, lovasturizmus, túrázás Tanya turizmus</p>
<p>Vállalkozók</p>	<p>Fürdőfejlesztés Turisztikai marketing (szóróanyagok, egyéb megjelenés) Autópálya csatlakozás Kerékpárutak fejlesztése Tabán városrész megújításának kérdése Úszósport támogatása, fedett teniszcsarnok Főtér közösségi funkcióinak továbbfejlesztése Városi sportlétesítmények, egyéb terek használati lehetőségének megnyitása a város lakossága részére. Vállalkozói rendezvények rendszeresítése, Vállalkozói aloldal létesítése a város honlapján Napelem park Geotermikus energia hasznosítása</p>

„KISKUNHALAS 2030” PROGRAM

Jövőkép

Kiskunhalas 2030-ban a fenntartható turizmusfejlődést támogató, szoros térségi, településközi, határon átnyúló és nemzetközi kapcsolatokkal bíró, biztonságos, befogadó, elérhető, vonzó, innovatív okos város - a gazdasági, környezeti és társadalmi folyamatokra megfelelően reagáló proaktív városvezetéssel.

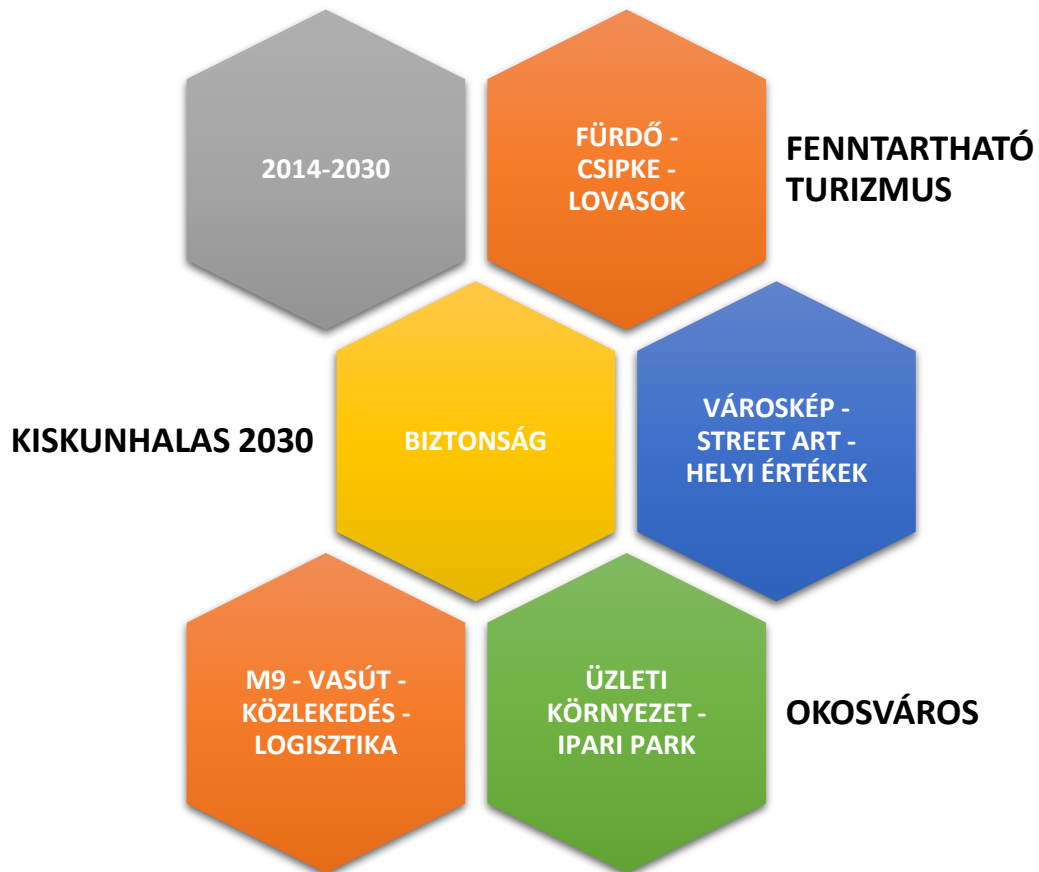

A JÖVŐKÉP/CÉL ÖSSZETEVŐI	FEJLESZTÉSI KULCSELEMEK
Fenntartható turizmusfejlesztés	Integrált turizmusfejlesztés, TDM, komplex termékek, több napos programcsomagok, fürdő- és gyógyhelyfejlesztés, szálláshelyek, lovasturisztikai és gyógyhelyfejlesztési makroprojektek, aktív turizmus.
Térségi, településközi, határon átnyúló és nemzetközi kapcsolatok	Tematikus hálózatok, turisztikai és egyéb ágazati, valamint települési-térségi együttműködések, testvérvárosi kapcsolatok.
Biztonságos	Közbiztonság, bűnmegelőzés, településkép-védelem, környezet- és természetvédelem, külterület és szegregátumok problémájának kezelése (pl. tanyagondnoki szolgálat fejlesztése) szociális és ellátási biztonság, biztonságos közlekedés.
Befogadó	Szociális érzékenység, hátrányos helyzetű és fogyatékkal élő gyermekek és fiatalok kiemelt támogatása, otthonteremtés támogatása, bérlakás-program, fiatalok letelepedésnek és munkavállalásának ösztönzése, leszakadó városterületek rehabilitációja, társadalmi kiegyenlítődség, összetartó helyi közösség, esélyegyenlőség.
Elérhető	Köz- és szociális alapszolgáltatások elérhetősége, közlekedésfejlesztés (közösségi közlekedés, kerékpárút, közút, vasút, bel- és külterületi úthálózat, logisztika, parkolóhelyek), ügyfélbarát önkormányzat és vállalkozásbarát hivatali ügyintézés, akadálymentesítés, megközelíthetőség és parkolás.
Vonzó	Turisztikai termékek és programok, látogatható turisztikai attrakciók, városmarketing, befektetőbarát és vonzó üzleti környezet, otthon- és munkahelyteremtés, zöld város fejlesztése. Egészség, rekreáció, emelt szintű szolgáltatások, ifjúság, sport és kultúra, szabadidő tartalmas eltöltése, városi léptékű közösségi és kulturális tér, egyházi kapcsolatok, hagyományok és helyi értékek, illetve termékek, családvédelem- és támogatás (pl. bölcsődei férőhelyek).
Innovatív	Újjító várostervezés és -fejlesztés (zöld- és kék folyosó létrehozása, forgalomcsillapítás modern eszközökkel: fásítással, középszigettel, forgalmi rend változtatással, multimodális csomópontok kialakításával stb.), innovatív megoldások és eszközök (pl. elektromos, digitális töltőállomások, köztéri mérő- és figyelőrendszerek) telepítése, K+F+I tevékenységet végző KKV-k támogatása, kedvezmény biztosítása, alternatív energiahasználat (geotermikus rendszer, naperőmű) és elterjesztése (például alternatív energia használatára nevelő ökoovifalu), fenntartható ipari park létrehozása megújuló energia hasznosításával.
Okos	Smart City koncepció kidolgozása, okos megoldások alkalmazása a köztereken, a városmarketingben és a turizmusban. A lakosság minden korosztályának digitális írástudásának növelése, az okos eszközök városi életbe történő integrálása (pl. turisztikai alkalmazás okostelefonra), közterület fenntartáshoz szükséges informatikai rendszerek fejlesztése.

Megfelelően reagáló, proaktív városvezetés	Felkészülés a következő uniós támogatási ciklus(ok)ra kész tervekkel és projektekkel, felkészülés a társadalmi- és gazdasági környezet változása miatt szükséges intézkedések, korrekciók hatékony és gyors végrehajtására egy arra alkalmas városvezetési és -üzemeltetési szervezeti struktúra kialakításával, nemzetközi és hazai jó városfejlesztési gyakorlatok figyelése és alkalmazása, távlatos és fenntartható városfejlesztési szemlélet, városok közti együttműködésekben, tematikus hálózatokban való aktív részvétel.
---	--

A program intézkedései

A kulcsterületeket összefoglaló szerkezeti ábra a következő:

A FENNTARTHATÓ TURIZMUS: FÜRDŐ - CSIPKE - LOVASOK

Kiskunhalas városvezetése a 2014-2019-es önkormányzati ciklusban elhatározta, hogy újragondolja a város turizmusának jövőjét és a turisztikai intézményrendszerének fejlesztését. A 2014-2020-as fejlesztési ciklusban a Terület és Településfejlesztési Operatív Program települési forrásait a város jelentős részben a turisztikai fejlesztésekre használja fel. **Megvalósult a Thorma János Múzeum bővítése**, amely a Bay-gyűjteménnyel kibővítve a térség egyik legjelentősebb muzeális kiállítóhelye és kulturális turisztikai attrakciója lett. Befejezéséhez közeledik a **Városháza tornyának kilátóvá fejlesztése** és a **Halasi Csipke otthonának, a Csipke-háznak a megújítása** is. Elkezdődött a **Halasi Tánchagyományok Házának építése**, a **Sáfrik-féle szélmalom felújítása és látogathatóvá tétele**, valamint a **Sóstó attrakcióvá fejlesztése** is.

- A TOP keretében megvalósuló fejlesztések a turisztikai kínálatot bővítik, a látogatási és tartózkodási időt hosszabbítják meg a városban. A fejlesztések eredményes jövőbeli működtetéséhez elengedhetetlen **a létrejövő létesítmények működésének és üzemeltetésének összehangolása és eredményes marketingje.**

A turisztikai létesítmények **összehangolt működtetését, a helyi vállalkozások bevonását, a turisztikai attrakciók fenntarthatóságát szolgálja** majd a városkártya is.

- Kiskunhalas 2016-ban gyógyhely minősítést szerzett, amely lehetővé tette a GINOP program keretében elnyert gyógyhelyes pályázat sikerét, a **Csetényi park jövőbeli fejlesztését**. Az elvárásokat és a feladatokat egy **gyógyhelyfejlesztési stratégia** rögzíti, amelynek **megvalósítása és következetes alkalmazása a város turistavonzó képességének növeléséhez járul majd hozzá.**
- A város a Bács-Kiskun Megyei Turizmusfejlesztési és Marketing Nonprofit Kft-vel összefogva elkészítette a **termálfürdő teljes rekonstrukciójának és továbbfejlesztésének tervét**. A megyei nonprofit szervezet egy koncepcionális terv és egy fejlesztési stratégia kidolgozását kapta feladatul, amely 2018 elejére elkészült. Ez év nyarán a Kormány az elképzelést támogathatónak találta és kormányhatározatban rögzítette a fejlesztés első ütemének támogatását. A város vezetőinek és a térség országgyűlési képviselőjének igyekezetét az az első lépésben megérkező **335 millió Ft-os támogatás** igazolta, amelyből **a fürdő építészeti terveit készíthetik el és egy termálkút fúrását végezhetik el a fürdő területén.**

Az elkövetkező évek feladata a koncepció következetes véghezvitele és a hét ütemre tervezett fejlesztés megvalósítása lesz. A program végén, - az új nevén - **Csipke Gyógyfürdő** révén Kiskunhalas egy kiemelkedő gyógy-idegenforgalommal rendelkező, igen jelentős hazai fürdőhellyé válhat, amelyben a gyógyászat mellett a

szabadidő kellemes eltöltését új medencék, csúszdapark, gyermekmedencék, úszómedence, termál kemping, és egy jelentős wellness részleg szolgálja majd. A gyógyszolgáltatások magas szakmai színvonalát a fürdő szomszédságában működő Semmelweis Kórház szakmai stábjára garantálja, amelynek jelenlegi vezetése elkötelezett a fürdőfejlesztés támogatása mellett. Kiskunhalason a gyógyfürdő és a kórház fizikai közelsége olyan hatalmas érték, amelyet hazánkban csak nagyon kevés fürdőhely tud tudatosan és eredményesen használni.

- Kiskunhalas turizmusának további, fenntartható fejlődését meghatározhatja a város jelentős lovas múltja is. Az egykori határőr bázis, a **Hirling József Lovaspark** fejlesztését a város vezetése igen fontosnak tartja. Az elmúlt év nyarán egy közel 400 milliós fejlesztéssel varázsolták újjá a létesítményt, amely egykoron olimpikonok felkészülését is szolgálta. **Folytatni kell a város részéről a lovassport, és a lovas turizmus fejlesztéseinek felkarolását, támogatását**, különös tekintettel a település térségében működő kisebb lovas bázisokra, panziókra. Kiskunhalas olyan adottsága ez, amelynek hasznosítása hatalmas lehetőségeket rejt.
- Kiskunhalas turizmusa fejlődésének jelentős gátja **a szálláshelykínálat nem megfelelő minősége és mennyisége**. Mindkét szempontból elengedhetetlen, hogy a város szálláshelyek létrejöttét ösztönözze, összefüggésben a fenti fejlesztésekkel.

Stratégiai cél, hogy a makrofejlesztésbe kezdő gyógyfürdő, valamint a kulturális attrakciók felkeltsék a befektetők, - lehetőleg helyi vállalkozók, vállalkozások - figyelmét, amely színvonalas, többféle minőségi kategóriába sorolt szálláshely létrejöttét eredményezheti a településen.

- Kiskunhalas vezetésének figyelemmel kell lennie arra, hogy **a megyei kerékpáros stratégiában lefektetett, a várost is érintő kerékpáros turisztikai útvonalak kiépüljenek**, bekötve a várost a kerékpáros turisztika és a megyei kerékpáros hálózat vérkeringésébe.

Kiskunhalas vezetésének a turisztikai fejlesztések tervezésénél, valamint az együttműködések kezdeményezésénél oda kell figyelnie arra, hogy a város egy jelentős térség középpontjában fekszik. A város turisztikai kínálatába a közeli, jelentős turisztikai értékkel bíró települések kínálata is bevonható. Kiskunhalas hatással kell, hogy legyen **a szomszédos Kunfehértó** turisztikai fejlődésére is, amelynek szabadvizes fürdőhelye a város turistavonzó képessége számára is kiemelt jelentőségű. **Soltvadkert és Kiskőrös** közelsége is olyan adottság, amely az érintett települések vezetőit az együttműködés irányába kell, hogy terelje.

Javasoljuk egy **helyi turisztikai desztináció menedzsment szervezet létrehozatalát**, egyesületi formában. Egy ilyen típusú turisztikai szerveződés és munkaszervezet létrejötte minimálisra csökkenti annak veszélyét, hogy a város nem tud a későbbiekben jelentős számú turistát vonzani, vagy azt, hogy a turisztikai kínálat elaprózódik a térségben, de azt is, hogy a

létrejövő létesítmények fenntarthatósága nem valósul meg. Az összefogás terén a városnak nagyon fontos szövetségese a Bács-Kiskun Megyei Turizmusfejlesztési NKft. által életre hívott és menedzselt turisztikai összefogás, amely elsősorban a turisztikai marketing, a képzések és a közös kezdeményezések előkészítésében és megvalósításában lehet előnyös a város számára.

M9 - VASÚT - KÖZLEKEDÉS - LOGISZTIKA

- A 2014-2020-as közlekedésfejlesztési elképzelések között már szerepel **az M9 gyorsforgalmi út** tervezési munkáinak elkészítése is, amely a várakozások szerint Sopron-Szombathely-Nagykanizsa-Szekszárd-Szeged tervezett nyomvonallal érintheti a várost. A Budapest tehermentesítését szolgáló, az ország nyugati és déli határait összekötő autópálya megépítése nagy jelentőséggel bír a város számára, tekintettel arra, hogy biztosítaná a térség nagyobb városainak a bekapcsolódását a nemzetközi gazdasági vérkeringésbe. A bekapcsolódás komoly jelentőséggel bír a kiegyensúlyozottabb térségi fejlődés, valamint belső gazdasági és társadalmi kapcsolatok és kohézió kialakításában is.

Az M9 gyorsforgalmi út a TEN-T hálózatba tartozó közép-európai közlekedési folyosó (CETC-ROUTE65) része lenne, mely Svédországtól Horvátországig biztosítja az észak déli nemzetközi kereskedelmi kapcsolatot. Az autópálya kivitelezési ideje még nem látható, azonban az új Országos Területrendezési Terv kijelöli a nyomvonalat. Tervezése az elmúlt években lelassult, azonban a Pénzügyminisztérium által meghirdetett 2019. évi Versenyképességi csomagnak része.

Kiskunhalas kedvező adottságokkal rendelkezik **a vasúti közlekedést** tekintve is. A település csomóponti helyzetű. Itt halad keresztül a 150-es számú **Budapest-Belgrád** fővasútvonal. A vonal fejlesztésére vonatkozó kormányközi megállapodás aláírásra került. A fejlesztési tervek szerint 350 km-nyi vasúti szakaszt újítanak meg és a teljes magyar szakaszt, mintegy 166 km hosszán, kétvágányúsítják. A két főváros között az új vasúti pályán közlekedő személyvonatok menetideje két és fél órára csökken.

A városvezetés feladata a gyorsforgalmú út és vasút megépítésének minden eszközzel való ösztönzése és a megépítését követően annak gazdasági és társadalmi előnyeinek minél teljesebb kiaknázása.

- A közlekedés feltételeinek fejlesztése a megvalósult és megvalósulás alatt lévő projektek folytatásaként **minden közlekedési ágat érinteni fog:** a közösségi közlekedést, a köz-, bel- és külterületi utak, valamint a kerékpárutak fejlesztését.

A közösségi közlekedés fejlesztése **komfortos és esztétikus buszvárók kiépítésével, a gyalogos közlekedés biztonságát fokozó forgalomkorlátozó eszközök alkalmazásával** folytatódik.

A közútfejlesztések közül legfontosabb az **É-D irányú, mintegy 2 km hosszú tehermentesítő út építése** a Nagy Szeder István utcától a Kőrösi útig a belváros forgalmának csökkentése érdekében.

Folytatódik a belterületi utak szilárd burkolatának építése, felújítása és a külterületi utak megerősítése, rendbetétele, az ehhez szükséges **eszköz- és géppark is kibővül** majd. Emellett **úthálózati korrekciók** végrehajtása szükséges, mely

elsősorban a **közúti forgalom előli lezárásokat, parkolóhelyek kialakítását, körforgalmak építését jelenti a forgalom által indokolt helyeken.**

- A város vezetése a kezdetektől Kiskunhalas és térsége kerékpárforgalmi hálózatának komplex fejlesztésére, teljes körűvé tételére, valamint a város országos és nemzetközi kerékpárutak hálózatába való bevonására törekszik. A tervezett fejlesztések kapcsán figyelemmel kell lenni a Bács-Kiskun Megyei Kerékpáros Stratégiában megfogalmazottakra.

Ezt a célt szolgáló kerékpárhálózat-fejlesztési elemek:

1. A meglévő É-D irányú tengelyhez (53. sz. főút belterületi szakasza mellett kiépített önálló kerékpárút) kapcsolódva egy **K-Ny irányú tengely kiépítése,**
 2. **Kiskunhalas belvárosának bekapcsolása a Kiskunhalasi járásban létrejövő kerékpárforgalmi hálózatba (1 km),**
 3. Kistérségi kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése **Kiskunhalas-Kunfehértó között (10 km), amely megyei kiegészítő hálózati elem is - és Kiskunhalas-Tompa-(Szabadka) között (30 km) – ez egyben megyei főhálózati elem is,** valamint **Kiskunhalas-Zsana között (kb. 15 km).**
- A Kiskunhalas logisztikai lehetőségeit feltáró tanulmány elkészítését követően megfogalmazódott a 1532/2017. Kormány határozat módosítása irányuló javaslat, mely szerint az **Országos Intermodális Konténerhálózat új logisztikai központtal bővül Kiskunhalason.** Amennyiben ez megtörténik, akkor a Budapest-Belgrád vasútfejlesztésre épülve várhatóan **Bács-Kiskun megye, de a Dél-Alföld legnagyobb logisztikai fejlesztése a városban valósulhat meg,** mely további jelentős térség- és gazdaságfejlesztési lehetőségeket is teremt. Kiskunhalas ennek köszönhetően a Dél-Alföld és a Vajdaság súlypontjában **intermodális logisztikai központ lesz.**

VÁROSKÉP - STREET ART - HELYI ÉRTÉKEK

- Az élhetőbb városi környezet és esztétikusabb városkép érdekében **két várostervezési fókuszterület** kezelése szükséges. A **Városközpont** közösségi és fenntartható közlekedési funkciójának felülvizsgálata, bővítése, valamint a **Tabán városrész leszakadásának megállítása, antiszegregációs terv készítése**, a városrész minőségi javítása, városszerkezeti eszközök alkalmazása (telekalakítási és építési hely kijelölése), ingatlanárak emelkedésének elősegítése, inkluzív szemlélet erősítése.

A **Városközpont 2.0 koncepció** megvalósítása: a városközpont és Csetényi park szorosabb településszerkezeti összekötése, a zöld „áramlási” folyosó kibővítése a **Semmelweis tér megújításával**.

- A városkép kívánt irányba történő fejlesztéséhez az alapdokumentumhoz és a legismertebb helyi alapértékekhez a csipkéhez kell visszanyúlni. A Településképi arculati kézikönyv soron következő felülvizsgálata során a Csipke motívumra épülő **értéktár megjelenítése**, majd utcabútorok látványterveinek elkészítése és Csipke motívummal való kiegészítése szükséges. Az erre épülő egyedi és egyedülálló városkép eléréséhez nemcsak az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok arculatának erősítése kell, hanem a lakosság bevonásával és motiválásával a magántulajdonban lévőké is. A **lakossági bevonás és népszerűsítés a magánházakon való megjelenítés érdekében** elengedhetetlen, éppen ezért ki kell dolgozni a **Csipke motívumok alkalmazásának támogatásrendszerét** a lakosság és a helyi vállalkozások számára (pl. postaláda, ajtó- illetve utcanév tábla, stb.). A **Csipke motívum közterületi tájékoztató és egyéb eszközökön** (városköszöntő tábla, trafók, közmű fedőlapok közszolgáltatókkal megegyezés szerint, egyedi oszlopok stb.) következetes alkalmazásának feltételeit is meg kell teremteni.
- Kiskunhalasi AGÓRA program megvalósítása: A város sűrűn lakott területein **új közösségi - szabadidős terek** kialakítása, a meglévők fejlesztése, korszerűsítése, új elemekkel való gazdagítása. **Nagy - 2000 fő befogadására alkalmas - közösségi színtér megépítése** a térségi jelentőségű kulturális rendezvények megtartása érdekében.
- A hétköznapi utcai és köztéri berendezések, tárgyak újragondolása mellett a Csipke motívumot használó **street art és land art** (pl. házfalak festése, Csipke kerítés, köztéri alkotások, parkokban növényiszobrok stb.) bátor alkalmazását ösztönözni kell, a művészek (festők, szobrászok, építettervezők stb.) bevonásával – mely elsősorban a fiatal generációt szólíthatja meg.

Ide sorolható olyan **szerehető köztéri alkotás telepítése** is, mely találkozási pontként funkcionál, ahol közös fotó készülhet, ami (pl. szobor) megérinthető, a gyerekek számára játékként funkcionál. Modern várostervezésben az ilyen helyek kialakítása elengedhetetlen a lakosság városi kötődésének elősegítése érdekében.

- Mindezekhez egy **városképi cselekvési terv** készítése szükséges, látványtervekkel illusztrálva, kitérve a helyi közösségek aktivitásának növelését célzó tevékenységekre, akciókra. A **helyi közösségek aktivizálására virágültetési és fásítási akciók szervezése** is jó eszköz, melynek a környezeti- és esztétikai hatás mellett szemléletformáló szerepe is van.
- A városépítés és -szépítés eddigi eredményeinek népszerűsítésére és a lakosság elégedettségének növelésére városfejlesztési, -tervezési, és -üzemeltetési **hazai és nemzetközi versenyeken való részvétel** tervezett. Az elnyerhető díjazáson túl a helyi közösség összetartására, öntevékeny csoportok és civil szerveződések ösztönzésére is alkalmas egy-egy versenyen való részvétel. Ilyenek például Hild-díj, Virágos Magyarország verseny, Év fája verseny.
- Kiskunhalas Települési Értéktárába kiemelkedő számú, összesen **131 helyi érték** került felvételre a következő témakörökben: agrár- és élelmiszergazdaság, egészség és életmód, épített környezet, ipari és műszaki megoldások, kulturális örökség, sport, természeti környezet, turizmus és vendéglátás. A helyi értékek pozicionálása, megfelelő szinten történő kezelése tehát megtörtént, **minél szélesebb körben való elterjesztésük, illetve megismertetésük, a helyi (mezőgazdasági) termékek értékesítésének támogatására a piac- és vásártér infrastrukturális fejlesztése, átszervezése** a további feladat.

A cél elérését szolgáló **eszközöket a megfelelő szakmai, civil csoportok bevonásával ki kell dolgozni és a megtervezett akciókat, intézkedéseket támogatni kell:** értéktár kiadvány, mobil applikáció, „helyi érték” megjelölés (pl. épületeknél tábla) alkalmazása, helyismereti-halasi társasjáték készítése stb.

ÜZLETI KÖRNYEZET - IPARI PARK

- A város TOP forrásból mintegy 681 millió forint támogatást nyert el a meglévő iparterület fejlesztésére, illetve az ipari park mellett kijelölt újabb ipari terület kialakítására a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nkft közreműködésével. A két egymással szomszédos területen megvalósuló infrastrukturális fejlesztés – épületfelújítás, közmű-fejlesztések, feltároló út és parkolók kialakítása, a fenntartáshoz szükséges eszközök beszerzése - folytatása a következő ciklus feladata egy **többlepcsős ipartelepítési program** részeként.

Az infrastruktúrafejlesztésbe értendő a kornak megfelelő **infokommunikációs- és biztonsági rendszerek** teljes körű kiépítése, az **alternatív energia** (geotermikus, napenergia) minél szélesebb körű alkalmazása. A **felhagyott szénhidrogénkút felszámolása** is fejlesztések része lesz.

A megfelelő **ipari infrastruktúrával ellátott területek növelése, bővítése** továbbra is cél, melyet a betelepülő vállalkozásokat elérő **befektetésösztönző tevékenység** és a helyi kis- és középvállalkozásokat segítő vállalkozásfejlesztési tanácsadás kell, hogy kíséresse. A **helyi építési szabályok olyan irányú módosítására** nyitottnak kell maradni, melyek az országos szabályozáson túli korlátozásokat megszüntetik, hogy a városban befektetni kívánók számára vonzóbb legyen a település.

- Már korábban megfogalmazódott, hogy **az új fejlesztésekkel párhuzamosan szükséges kiszorítani az ipari tevékenységeket a belvárosból**, itt helyben a kiskereskedelemre, a hagyományos és elektronikus szolgáltatásokra, továbbá az idegenforgalmi tevékenységekre kell összpontosítani. Ehhez **a kapcsolódó ösztönző rendszer kialakítása a feladat.**
- A vonzó és támogató üzleti környezet részeként **befektető- és beruházásbarát önkormányzati, hatósági ügyintézés** (pl. rövidebb engedélyeztetési, eljárási határidők) megtervezése és bevezetése rövid távú cél.
- A jól működő helyi gazdaság megteremtése további **helyi KKV-kat segítő intézkedéseket, kedvezményeket, pályázati forrásokat** igényel. Ezek között szerepel a helyi termelők termelési, termékelőállítási és -feldolgozási/kezelési feltételeinek javítása, valamint a helyi közétkeztetésbe történő bevonásuk támogatása.

BIZTONSÁG

- A közbiztonságot és a város lakosságának biztonságát és biztonságérzetét **bűnmegelőzési tevékenységek** kibővítésével kívánjuk javítani. A létrehozott értékeink védelmére **Településkép-védelmi Akciótervet** készítünk és valósítunk meg.

A környezeti bűnmegelőzés terén, mely a bűnelkövetési alkalmak csökkentését, elsősorban a vandalizmus, illetve a közterületi bűncselekmények megelőzését és köztereink, középületeink védelmét célozza, jelentős eredményeket értünk el a **kamerarendszerek telepítésével, a polgárőrséggel és a rendőrséggel való jó kapcsolat** és kölcsönös támogatás révén. Ennek fenntartása, valamint a **külterületek, tanyás részek fokozott védelme** kiemelt feladat. A fejlesztések, beruházások eredményeként a városban létrejövő **új létesítmények, intézmények, turisztikai attrakciók védelme szintén további intézkedéseket igényelnek.**

A lakosság és az ide látogatók szubjektív biztonságérzetét jelentősen befolyásolja a térben való jó tájékozódás, az őket körülvevő környezetben való jó eligazodás lehetősége, ami a **városi tábla- és tájékoztató rendszer teljessé tételével** javítható. A városfejlesztési projektek során a **zöld, világos, jól átlátható terek kialakítására** helyezük a hangsúlyt.

- A városi környezet- és természetvédelem körébe tartozik a **kiemelt rekreációs övezeteinek (Sóstó, Csetényi park, Lovaspark) fokozott védelme és értékőrző fejlesztése.** A Sóstó vízpótlásának megoldása elengedhetetlen a **szennyvíztisztító-telep technológiai korszerűsítésével, valamint mederrekonstrukciója** is szükséges az élőhely regenerálásával.

A **környezetvédelmi pályázati támogatások** megszerzésére irányuló tevékenységeket fokozni kell, illetve aktívan be kívánunk **kapcsolódni a lakosság környezeti tudatosságát növelő országos és nemzetközi akciókba** pl. Virágos Magyarorszáért, Autómentes Nap stb.

Fontos cél és hosszú távú gazdasági érdek a **Halasthermál Gyógyhely minősítéshez hozzájáruló környezeti tényezők állapotának fenntartása, javítása, a város klímabarát jellegének erősítése, az alternatív energiahasználat (napenergia, geotermia) emelése lakossági és közületi szinten egyaránt.**

A klímaváltozáshoz történő alkalmazkodást szolgáló intézkedési tervek közül kiemelendő a városi **Vízkar-elhárítási Terv elkészítése és további vízgazdálkodási (vízmegtartási) célú fejlesztések megtervezése és megvalósítása.**

A középtávú tervek között szerepel a **városi zöldhulladék kezelése komposztálással:** az összegyűjtött zöldhulladékok hasznosítása annak komposztálása, kezelése és városüzemeltetés során történő újra felhasználása.

- A külterület és szegregátumok **szociális biztonságának megteremtése** érdekében cél a további leszakadás megelőzése **infrastrukturális fejlesztésekkel (úthálózat, csatorna, közvilágítás)**, illetve a már leszakadt rétegek integrálása olyan területeken, mint az oktatás, szociális ellátás, megfelelő egészségügyi ellátás biztosítása és foglalkoztatás.

A szociális biztonság témaköréhez tartozik, hogy szükséges a **hajléktalan ellátó rendszer korszerűsítése**, kapacitás bővítése és az **idős gondozás további infrastrukturális fejlesztése, a férőhelyek bővítése** (esetlegesen egyházak, külső befektetők bevonásával).

- **Biztonságos közlekedés feltételeinek további javítása a közlekedési ágak szétválasztásával, a kerékpárút-hálózat bővítése** korábbi fejlesztések folytatásaként.

A jelenleg zajló 500 millió forint támogatásból megvalósuló közösségi közlekedésfejlesztési projekt minden résztvevő számára biztonságosabbá teszi a közlekedést a projekt által érintett városrészekben: a forgalomtechnikailag elavult utcák átépítése, a kerékpárhálózat belterületi szakadási pontjainak megoldása, a centrum összekötése valósul meg az egyik legforgalmasabb lakóteleppel, illetve a vasútállomással, valamint a közúti közösségi közlekedés szolgáltatási színvonala is emelkedik a buszpályaudvar felújításával.

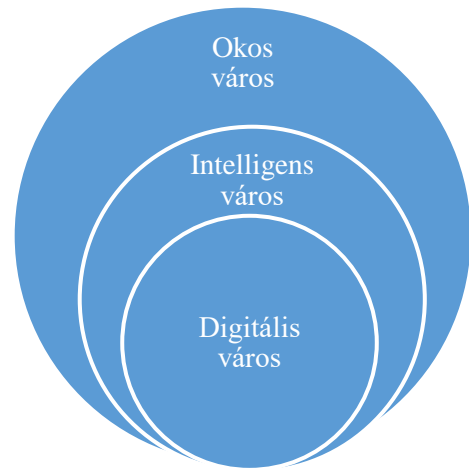
A projekt folytatásaként tervezett a **városi gyűjtőút hálózati elemek felújítása, valamint a belterületi kerékpárút hálózat fejlesztése az észak-déli és kelet-nyugati hálózati elemek kiegészítése, biztonságosabbá tétele.**

További közúti közlekedésbiztonsági intézkedések: **a gyalogátkelő helyek biztonságos és akadálymentes követelményeknek megfelelő korszerűsítése**, valamint a Kiskunhalas belterületét érintő **országos közúthálózati elemek felújítása és ahhoz kapcsolódó közlekedésbiztonsági intézkedések**, gyalogos keresztezési és akadálymentesítési feladatok végrehajtása. A városi közösségi közlekedéshez tartozó **megállóhelyek egységes, korszerű, utasbarát ki- és átalakítása**, napelemekkel történő felszerelése az utazóközönség komfort és biztonságérzetének és a városkép javításának, egységes arculatának a kialakítása érdekében szükséges.

A közlekedési módok szétválasztása érdekében a **kiskunhalasi járás települései közötti közlekedésbiztonsági és turisztikai célú kerékpárút hálózat kialakítása** valósulhat meg, a város forgalmi terhelésének csökkentése érdekében pedig a **városközpontot elkerülő úthálózat fejlesztés északi-déli szakaszának megvalósítása** tervezett: a Dong-éri út meglévő szakaszához kapcsolódóan az északi és déli összeköttetés megteremtése az országos közúthálózattal.

KISKUNHALAS OKOS VÁROS

Az Európai Unió 2021-2027-es időszakban kiemelten támogatja az okos megoldásokat, a megítélt tagállami támogatás 35%-át Smarter Europe célkitűzésre kell költeni. A támogatási lehetőségekre időben történő felkészülés versenyelőnyt jelent a város számára, mely a gazdasági versenyképészen túl erős városmarketinget feltételez és eredményez.

Ahhoz, hogy Kiskunhalas Okos város címmel rendelkezzen, felül kell vizsgálnia - Okos város módszertan alapján - az integrált településfejlesztési stratégiáját. A jelenlegi integrált településfejlesztési stratégia 2015-ben készült, azonban legkésőbb 2020-ban szükséges felülvizsgálni a dokumentumot a 2021-2027-es időszakra történő felkészülés érdekében.

Az okos város koncepció kidolgozását és megvalósítását olyan jól és látványosan megjeleníthető megoldások alkalmazásával kell kezdeni, melyek jól szemléltetik, hogy az okos megoldások **megkönnyítik a helyi lakosok és a városba érkezők, látogató turisták mindennapi életét.**

Ilyen például a más városokban jól működő, közkedvelt, a helyi közlekedést elősegítő **„Okos parkolási zóna” applikáció**. Sikeresen működik továbbá az **akadálymentes városi közlekedést bemutató és tervező applikáció** is, mely a mozgásukban korlátozottakon túl a babakocsival közlekedők és az idősek számára is hasznos.

De ilyen például a városi klíma javítását szolgáló megoldások közül a **csapadékvíz helyben történő hasznosítására a közútba épített locsolórendszer**, mely által jelentősen csökkenthető a felmelegedett (nyári) levegő hőmérséklete.

További okos megoldások, melyek kis befektetéssel, vagy a tervezett fejlesztésekbe integrálva látványos változásokat hoznak és a lakosság érdekelté tételét eredményezik:

- intelligens lámpatestek,
- okos energiaszámítást mérő berendezések,
- online hibabejelentési lehetőség (kátyú, megrongált pad, felborított kuka stb.),
- HalasBike rendszer,
- USB töltős utcabútorok,
- okos kamerák a közbiztonság növelése érdekében.

Az okos megoldások kiépítésével párhuzamosan az okos város fenntartható üzemeltetéséhez a következő, **önkormányzat érdekkörében megvalósítandó eszközök alkalmazása**

szükséges: Okos Város kampány, településmenedzsment erősítése és kompetenciafejlesztése, adattárolás- és védelem biztosítása.

A város az alábbi öt okos megoldás megtervezését és ütemezett megvalósítását tűzheti ki reális célul 2030-ra:

